

Mijn column nummer 174

Nederland, schaam je

Minister Cramer van VROM heeft in de Europese Milieuraad tegen het ontwikkelen van een Europese Kaderrichtlijn Bodem gestemd. Zelf is zij voorstander, maar een Kamermeerderheid dwong haar tegen te stemmen.

Ik ben het van harte eens met minister Cramer. Het is heel goed als er een Europese Kaderrichtlijn Bodem komt. En ik durf best te voorspellen dat die er ook gaat komen.

De meeste bodemcollega's die ik over het slechte besluit van de Milieuraad sprak reageerden nogal gelaten. Ben ik dan de enige in ons land die zich meer Europeaan dan Nederlander voelt? Een grondwet, een volkslied en een vlag hadden van mij gemogen. En een Kaderrichtlijn Bodem moet gewoon.

Een tijdje geleden heb ik onder leden van de Tweede Kamer een enquête over het bodembeleid gehouden. Hun onwetendheid over dit onderwerp vond ik schokkend. Ik denk dus dat ik hen help met het verstrekken van feitelijke informatie. Laten we maar eens met wat argumenten beginnen. Hopelijk helpt dat, al is dat in de politiek nooit zeker.

De meerderheid van ons parlement vindt dat (1) de Nederlandse bodem goed beschermd is en (2) dat er onvoldoende sprake is van grensoverschrijdende problematiek. Deze perceptie getuigt van zelfoverschatting en van onwetendheid. Ik zal dat toelichten.

Is de Nederlandse bodem goed beschermd?

- o Wat hebben we toch gedaan met het veel geprezen gedachtegoed van de Beleidsbrief Bodem van 2003? Verbreding was het parool. Tot op heden is het Besluit Bodemkwaliteit het enige tastbare resultaat. Het accent ligt nog steeds op het aanpakken van bodemverontreiniging. Van biologische en natuurkundige bescherming komt nog niets terecht. Van verbreding van ons bodembeleid is vijf jaar na dato nog geen enkele sprake. Een helpende hand van Europa is blijkbaar bittere noodzaak.
- o Het accent van de bodemaanpak ligt sterk op verontreiniging in het stedelijke gebied. Eigenlijk is dat gewoon bouwrijp maken. Is onze bodem in het landelijke gebied wel zo goed beschermd? Het heeft mij ooit de grootste moeite gekost om de aandacht van autoriteiten te krijgen voor de verontreiniging van landbouwgronden. En een bodemsanering in een natuurgebied is al helemaal een zeldzaamheid. Nederland doet nog helemaal niets tegen het verregaande afdichten van de bodem. Hier kunnen we nog veel leren van onze buurlanden. Van integratie, een tweede onderwerp uit de Beleidsbrief Bodem, is dus ook nog geen sprake.

Hoezo geen grensoverschrijdende problematiek?

- o De bodem is mondiaal van belang bij kringlopen van onder meer broeikasgassen en daardoor van invloed op de klimaatverandering. Daarbij komt dat de bodem intens verbonden is met water en lucht, waarbij niemand twijfelt aan het overschrijden van landsgrenzen. Verder zijn bodemfuncties van enorm belang voor de biodiversiteit en de bescherming van de zee.
- o Op een lager schaalniveau is het transport van verontreiniging via sediment of grondwater van belang. Dat kan benedenstrooms ernstige problemen veroorzaken. Hiervan zijn in de Nederlandse Kempen duidelijke voorbeelden bekend.
- o Het is mij ook veel waard als er voldoende aandacht komt voor de kwaliteit van landbouwproducten in relatie tot bodemverontreiniging. Planten kunnen allerlei verontreinigende stoffen opnemen. Via de vrije doorvoer in Europa kunnen die zomaar op ons bord of misschien wel in ons glas belanden.
- o Van een andere orde is het gelijke speelveld, dat ondernemers zo graag in Europa zien. Het is daarom verwonderlijk dat werkgeversorganisaties tegen een Europese Kaderrichtlijn Bodem

zijn. Zo worden buitenlandse ondernemers bevoordeeld, omdat voor hun terreinen minder strenge bodemeisen gelden. En gooien we een prachtig exportproduct te grabbel.

- o Met een duidelijke Europese aanpak kan Europa internationaal een leidende rol gaan spelen. Dat is politiek interessant, maar ook bedrijfsmatig.

Onze parlementariërs hebben zich blijkbaar niet door feiten laten leiden. Vermoedelijk wel door gevoelens. Angst is een slechte raadgever. Eurofobie dus ook. Ik wil onze parlementariërs graag op andere gedachten brengen. Dit stukje is een begin. Wie doet met mij mee?